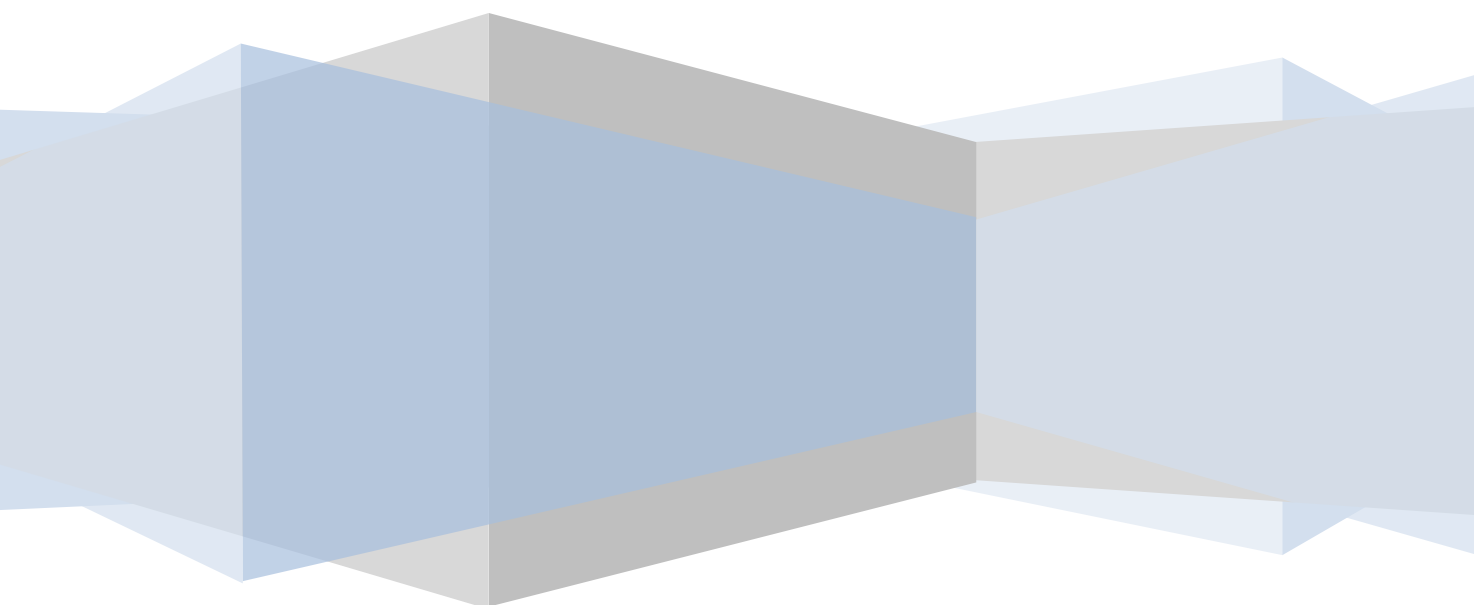

BIROUL PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ – PROTECȚIA CIVILĂ
PRIMĂRIA MUNICIPIULUI BOTOȘANI

***TERMENI SI EXPRESII IN
DOMENIUL SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ***

- **accident** - întâmplare neprevăzută venită pe neașteptate, curmând o situație normală, având drept cauză activitatea umană;
- **accident complementar** - accident care are loc pe timpul sau după desfășurarea unui dezastru natural, datorat acestuia;
- **accident chimic** = eliberarea necontrolată în mediul înconjurător a unei substanțe toxice pe timpul producerii, stocării sau transportului acesteia;
- **accident biologic** = eliberarea necontrolată în mediul înconjurător a unui agent patogen pe timpul producerii, stocării, manipulării sau transportului acesteia;
- **accident nuclear** = eveniment care afectează instalația nucleară și poate provoca iradierea și contaminarea personalului acesteia, populației sau a mediului înconjurător, peste limitele admise;
- **accident hidrotehnic** = funcționare defectuoasă a unei construcții hidrotehnice ce duce la pierderi de vieți umane și distrugeri materiale, în aval de locația acesteia;
- **accidente majore la utilajele tehnologice periculoase** = distrugerea sau avarierea unor utilaje tehnologice, datorită neglijenței umane, ducând la numeroase victime și mari pierderi materiale;
- **accidente majore pe căile de comunicații** = întreruperea temporară a circulației, care generează distrugerea acestor căi de comunicații, victime umane, animale, cât și pagube materiale;
- **adăpostire** – măsura specifică de protecție a populației, a bunurilor materiale, a valorilor culturale și de patrimoniu, pe timpul ostilităților militare și al situațiilor de urgență, împotriva efectelor acestora. Adăposturile de protecție civilă sunt spații special amenajate pentru protecție în situații specifice, proiectate, executate, dotate, echipate și autorizate potrivit normelor și instrucțiunilor tehnice elaborate de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și aprobate de ministrul administrației și internelor;
- **alarmare** - transmiterea mesajelor/semnalelor de avertizare a populației despre iminenta producerii unor dezastre sau a unui atac aerian;

- **alunecare de teren** - deplasare a rocilor care formează versanții unor munți sau dealuri, pantele unor lucrări de hidroameliorații sau a altor lucrări de îmbunătățiri funciare;
- **amplourea situației de urgență** - marimea ariei de manifestare a efectelor distructive ale acesteia în care sunt amenintate sau afectate viața persoanelor, funcționarea instituțiilor statului democratic, valorile și interesele comunității;
- **asanare** - ansamblul de lucrări și operațiuni executate pentru înlăturarea sau distrugerea munitiei neexplodate și dezafectarea terenurilor, altele decât poligoanele de trageri ale structurilor de apărare, ordine publică și securitate națională.
- **autorizațiile de securitate la incendiu** sunt actele emise în baza legii, de către inspectorate, prin care se certifică, în urma verificării documentelor și în teren, realizarea măsurilor de apărare împotriva incendiilor prevăzute în documentațiile tehnice de execuție a lucrărilor de construcții pentru îndeplinirea cerinței esențiale „securitate la incendiu”.
- **avertizare** - aducerea la cunoștința populației a informațiilor necesare despre iminenta producerii sau producerea unor dezastre;
- **avizele de securitate la incendiu** sunt actele emise în baza legii de către inspectoratele județene și al municipiului București pentru situații de urgență, direct ori prin comisiile de acorduri unice, din cadrul consiliilor județene, municipale și ale sectoarelor municipiului București, orășenești și comunale, după verificarea de conformitate cu prevederile reglementărilor tehnice în vigoare a măsurilor de apărare împotriva incendiilor adoptate în documentațiile tehnice ale lucrărilor de construcții, pentru îndeplinirea cerinței esențiale „securitate la incendiu”.
- **cutremurul** reprezintă rupțura brutală a rocilor din scoarța terestră, datorită mișcării plăcilor tectonice, care generează o mișcare vibratorie a solului ce poate duce la victime umane și distrugeri. Cutremurele se pot produce brusc, fără nici un semn de avertizare. Acest tip de dezastru este cu atât mai traumatizant cu cât manifestările lui sunt mai violente. Efectele sale pot fi considerabil diminuate, atât din punct de vedere material, cât și al stresului, printr-o pregătire adecvată a populației. O bună pregătire practică și teoretică în acest domeniu are ca efect imediat reducerea daunelor materiale și a pierderilor de vieți omenești.

Cauzele cutremurelor:

- mișcări tectonice - 70%;
- erupții vulcanice - 23 %;
- scufundarea falezelor sub acțiunea apelor;
- alunecări și prăbușiri de teren;
- căderea unor obiecte cosmice;
- explozii nucleare.

Cele mai frecvente cutremure sunt de origine tectonică, iar energia pe care o eliberează se extinde pe zone întinse.

Șocul seismic se produce ca urmare a unor fracturi ale scoarței care vin în contact într-un plan mai slab în care s-au acumulat în decursul timpului deformații elastice extrem de mari. Eliberarea bruscă a energiei de deformație, generează unde elastice care se propagă radial în toate direcțiile, ajungând în final la suprafața pământului.

Declanșate brusc, practic fără semne care să permită prevederea acestor fenomene, cutremurele reprezintă factorul de risc cel mai greu de urmărit și de prevenit.

La declanșarea unui cutremur sunt foarte importanți următorii parametrii:

- a) *timpul de origine în funcție de meridianul Greenwich* indică momentul declanșării;
 - b) *durata* reprezintă timpul de propagare a undelor (elastice);
 - c) *energia totală eliberată, exprimată în ergi;*
 - d) *focar (hipocentru)* – punctul teoretic în care se produce ruptura inițială (în realitate există o zonă fracturată)unde se declanșează;
 - e) *epicentrul* – punctul situat la suprafața Pământului, pe verticala focarului;
1. *adâncimea focarului* – distanța pe verticală dintre epicentru și focar;

După adâncime, cutremurele se clasifică astfel:

1. *de suprafață* – între 0 – 50 Km;
2. *intermediar* - între 50 – 250 Km;
3. *de adâncime* – peste 250 Km;

magnitudinea – parametru care arată cantitatea de energie eliberată de un **cutremur**, elaborat în 1935 de **S.F. Richter**.

Se consideră că valoarea maximă posibilă este **M=9**. Este o mărime obiectivă, bazată pe înregistrări instrumentale a mișcărilor seismice cu aparatură specifică (seismografe).

h) **intensitatea seismică** – cuantificarea consecințelor unui cutremur pe o scară specifică de 12 grade, plecând de la efectele avute asupra populației, a construcțiilor și a mediului natural.

Majoritatea seismelor este de natură tectonică, datorându-se modificărilor geologice de adâncime în structura geo-morfologică a pământului. Ele se produc atunci când suma energiei pe care o acumulează progresiv forțele interne care acționează asupra plăcilor tectonice atinge într-un anumit punct limita critică a rezistenței rocilor. Acestea cedează brusc și ruptura internă, aflată la diverse adâncimi (începând cu câțiva km până la peste 100 km), declanșează unde elastice care provoacă vibrații ale scoarței pământului.

Energia eliberată brusc din focar în momentul producerii unui dezechilibru tectonic se propagă în toate direcțiile sub forma unor **unde elastice, denumite seismice**.

- **criză** - situație internă sau externă a cărei evoluție poate genera o amenințare asupra valorilor, intereselor și scopurilor prioritare ale părților implicate (separat sau împreună);

- **dezastru** - evenimentul datorat declansării unor tipuri de riscuri, din cauze naturale sau provocate de om, generator de pierderi umane, materiale sau modificări ale mediului și care, prin amploare, intensitate și consecințe, atinge ori depășește nivelurile specifice de gravitate stabilite prin regulamentele privind gestionarea situațiilor de urgență, elaborate și aprobate potrivit legii;

- **evacuarea** - măsura de protecție luată în cazul amenințării iminente, stării de alertă ori producerii unei situații de urgență și care constă în scoaterea din zonele afectate sau potențial a fi afectate, în mod organizat, a unor instituții publice, agenți economici, categorii sau grupuri de populație ori bunuri și dispunerea acestora în zone și localități care asigură condiții de protecție a persoanelor, bunurilor și valorilor, de funcționare a instituțiilor publice și agenților economici.

- **epidemie** – extinderea unei boli contagioase, într-un timp scurt, prin contaminare, la un număr mare de persoane dintr-o localitate, regiune.

- **epizootie** - extinderea unei boli contagioase într-un timp scurt, prin contaminare, la un număr mare de animale dintr-o localitate, regiune, etc.

- **factor de risc** - fenomen, proces sau complex de împrejurări congruente, în același timp și spațiu, care pot determina sau favoriza producerea unor tipuri de risc;

explozii, avarii, alunecări sau prăbușiri de teren, îmbolnăviri în masă, prăbușiri ale unor construcții, instalații ori amenajări, eșuarea sau scufundarea unor nave, căderi de obiecte din atmosferă ori din cosmos, tornade, avalanșe, eșecul serviciilor de utilități publice și alte calamități naturale, sinistre grave sau evenimente publice de amploare determinate ori favorizate de factori de risc specifici; grevele nu pot fi considerate tipuri de risc în condițiile legislației în vigoare;

- **gestionarea situațiilor de urgență** - identificarea, înregistrarea și evaluarea tipurilor de risc și a factorilor determinanți ai acestora, înștiințarea factorilor interesați, avertizarea populației, limitarea, înlăturarea sau contracararea factorilor de risc, precum și a efectelor negative și a impactului produs de evenimentele excepționale respective;

- **hazard** - fenomen rar sau extrem de natură umană sau naturală care afectează viața, proprietățile și activitatea umană iar a cărui extindere poate duce la dezastre;

- **iminența amenințării** - parametrii de stare și timp care determină declansarea inevitabilă a unei situații de urgență;

- **incendiu** – ardere autoîntretinută, care se desfășoară fără control în timp și spațiu, care produce pierderi de vieți omenești și/sau pagube materiale și care necesită o intervenție organizată în scopul întreruperii procesului de ardere ;

- **înștiințare** - activitatea de transmitere a informațiilor autorizate despre iminenta producerii sau producerea dezastrelor și/sau a conflictelor armate către autoritățile administrației publice centrale sau locale, după caz, în scopul evitării surprinderii și al realizării măsurilor de protecție;

- **intensitatea situației de urgență** - viteza de evoluție a fenomenelor distructive și gradul de perturbare a stării de normalitate;

- **intervenția operativă** - acțiunile desfășurate, în timp oportun, de către structurile specializate în scopul prevenirii agravării situației de urgență , limitării sau înlăturării, după caz, a consecințelor acesteia;

- **inundații** - acoperirea terenului cu un strat de apă în stagnare sau mișcare, care prin mărimea și durata sa provoacă victime umane și distrugerii materiale ce dereglează buna desfășurare a activităților socioeconomice din zona afectată.

- **managementul situației de urgență** - ansamblul activităților desfășurate și procedurilor utilizate de factorii de decizie, instituțiile și serviciile publice abilitate pentru

identificarea și monitorizarea surselor de risc, evaluarea informațiilor și analiza situației, elaborarea de prognoze, stabilirea variantelor de acțiune și implementarea acestora în scopul restabilirii situației de normalitate;

- **managementul situației de urgență** - ansamblul activităților desfășurate și procedurilor utilizate de factorii de decizie, instituțiile și serviciile publice abilitate pentru identificarea și monitorizarea surselor de risc, evaluarea informațiilor și analiza situației, elaborarea de prognoze, stabilirea variantelor de acțiune și implementarea acestora în scopul restabilirii situației de normalitate;

- **monitorizarea situației de urgență** - proces de supraveghere necesar evaluării sistematice a dinamicii parametrilor situației create, cunoașterii tipului, amplitudinii și intensității evenimentului, evoluției și implicațiilor sociale ale acestuia, precum și a modului de îndeplinire a măsurilor dispuse pentru gestionarea situației de urgență;

- **monitorizarea situației de urgență** - proces de supraveghere necesar evaluării sistematice a dinamicii parametrilor situației create, cunoașterii tipului, amplitudinii și intensității evenimentului, evoluției și implicațiilor sociale ale acestuia, precum și a modului de îndeplinire a măsurilor dispuse pentru gestionarea situației de urgență;

- **operațiuni de lungă durată** – intervențiile pentru stingerea incendiilor și eliminarea efectelor negative ale acestora cu o durată mai mare de patru ore ;

- **plan de analiză și acoperire a riscurilor** – documentul care cuprinde riscurile potențiale dintr-o unitate administrativ-teritorială, măsurile, acțiunile și resursele necesare pentru managementul riscurilor respective ;

- **prealarmare** - transmiterea mesajelor/semnalelor de avertizare către autorități despre probabilitatea producerii unui atac aerian;

- **prevenirea incendiilor** – totalitatea acțiunilor de împiedicare a inițierii și propagării incendiilor, de asigurare a condițiilor pentru salvarea persoanelor și bunurilor și de asigurare a securității echipelor de intervenție ;

- **prevenirea situațiilor de urgență** reprezintă ansamblul principiilor, criteriilor de performanță, cerințelor și condițiilor tehnice impuse pentru asigurarea unui nivel cuantificat de securitate în desfășurarea normală a vieții sociale și economice precum și de pregătire pentru înlăturarea efectelor situațiilor de urgență, calamităților și catastrofelor asupra vieții, mediului și bunurilor materiale ;

- **raport de intervenție** – documentul operativ de informare și analiză statistică în care se înscriu datele esențiale constatate la locul intervenției privind amploarea și intensitatea incendiului, cauza probabilă a acestuia, efectele produse, desfășurarea intervenției, forțele participante și timpii operativi realizați ;

- **scenariu de securitate la incendiu** – documentul care descrie calitativ evoluția unui incendiu în timp, identificând evenimentele – cheie care îl caracterizează și îl diferențiază de alte incendii posibile într-o incintă.

- **schema cu riscurile teritoriale** – documentul întocmit de inspectoratul pentru situații de urgență care cuprinde tipurile de riscuri specifice, precum și resursele estimate pentru gestionare ;

- **situația de urgență** - eveniment excepțional, cu caracter nonmilitar, care prin amploare și intensitate amenință viața și sănătatea populației, mediul înconjurător, valorile materiale și culturale importante, iar pentru restabilirea stării de normalitate sunt necesare adoptarea de măsuri și acțiuni urgente, alocarea de resurse suplimentare și managementul unitar al forțelor și mijloacelor implicate;

- **situație de protecție civilă** - situație generată de iminenta producerii sau de producerea dezastrelor, a conflictelor militare și/sau a altor situații neconvenționale care, prin nivelul de gravitate, pun în pericol sau afectează viața, mediul, bunurile și valorile culturale și de patrimoniu;

- **starea de alertă** - se declară potrivit legislației în vigoare și se referă la punerea de îndată în aplicare a planurilor de acțiuni și măsuri de prevenire, avertizare a populației, limitare și înlăturare a consecințelor situației de urgență;

- **starea de alertă** - se declară potrivit prezentei ordonanțe de urgență și se referă la punerea de îndată în aplicare a planurilor de acțiuni și măsuri de prevenire, avertizare a populației, limitare și înlăturare a consecințelor situației de urgență;

- **starea potențial generatoare de situații de urgență** - complex de factori de risc care prin evoluția lor necontrolată și iminenta amenințării ar putea aduce atingere vieții și populației, valorilor materiale și culturale importante și factorilor de mediu;

- **tipuri de risc** - incendii, cutremure, inundații, accidente, explozii, avarii, alunecări sau prăbușiri de teren, îmbolnaviri în masă, prăbușiri ale unor construcții, instalații ori amenajări, esuarea sau scufundarea unor nave, căderi de obiecte din atmosferă ori din

cosmos, tornade, avalanse, esecul serviciilor de utilitati publice si alte calamitati naturale, sinistre grave sau evenimente publice de amploare determinate ori favorizate de factorii de risc specifici;